

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : 43452547-120.07- 78988
Konu : Soru Önergesi

19.01.2017

Sayın Ali YİĞİT
İzmir Milletvekili

İlgi : 30.12.2016 tarihli ve (7/10209) esas numaralı yazılı soru önergeniz.

Kamu Denetçiliği Kurumuna yapılan başvurulara ilişkin ilgi önergenize ilgili Kurum tarafından hazırlanan cevap metni ekte yer almaktadır.

Bilgilerinizi rica ederim.
Saygılarımla.

Ahmet AYDIN
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Ek: Kamu Denetçiliği Kurumunun Cevabi Yazısı (7 sayfa)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(OMBUDSMANLIK)

Sayı : 21882608-610-E.261
Konu : Soru Önergesi

GÜNLÜDÜR
16/01/2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI (TBMM)
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İlgi: 04.01.2016 tarihli ve 76123 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı yazısı.

İlgi yazınız ile İzmir Milletvekili Ali Yiğit tarafından, Kurumumuza yapılan başvurulara ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanına yöneltilen yazılı soru önergesinin bir örneği iletilerek konuya ilişkin cevaplarımız talep edilmektedir.

Söz konusu yazılı soru önergesi tetkik edilmiş olup konuya ilişkin cevaplarımız ekte sunulmaktadır.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

e-imzalıdır

İbrahim KILINÇ
Genel Sekreter V.

Ek: Soru Önergesi Cevap Metni (6 Sayfa).

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(OMBUDSMANLIK)

**İZMİR MİLLETVEKİLİ ALİ YİĞİT'E AİT YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN
OLARAK HAZIRLANAN CEVAP METNİ**

Soru 1: Kamu Denetçiliği Kurumunun faaliyet göstermeye başladığı 2012 yılından bugüne kadar kaç başvuru yapılmıştır? Bu başvuruların ne kadarı resmi kurum ve kuruluşlar, ne kadarı özel kişi ve kuruluşlarla ilgilidir?

Cevap 1: Kurumumuz 29/6/2012 tarihli ve 28338 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu ile kurulmuş, ancak faaliyetlerine 2013 yılı mali yılbaşından sonra başlamıştır. Şikayet başvuruları ise; 29/03/2013 tarihi itibarıyla elden, posta, e-posta, faks ve e-başvuru sistemi aracılığı ile alınmaya başlanmıştır. Bu kapsamda Kurumumuza 2013 yılı içerisinde 7638, 2014 yılında 5639, 2015 yılında 6055 ve 2016 yılında ise 5519 olmak üzere toplam 24.851 adet şikâyet başvurusu yapılmıştır.

Tablo 1: Yıllar İtibarıyla Başvuru Sayıları

Şikâyet Sayısı	2013	2014	2015	2016	Toplam
Toplam Şikâyet Sayısı	7638	5639	6055	5.519	24851

31/12/2016 tarihi itibarıyla yapılan toplam 24851 adet şikâyet başvurusunun 21344 adedi resmi kamu kurum ve kuruluşların işlem, eylem tutum ve davranışlarına ilişkin olarak, 3507 adedi ise özel sektörde faaliyet gösteren kuruluşların işlem ve faaliyetlerine ilişkin olarak yapılmıştır. Bununla birlikte başvuruların bir kısmının konusu özel sektör kuruluşunun işlemi veya faaliyetine ilişkin olmasına rağmen, Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde yer alan “idare” tanımı doğrultusunda, şikâyet edilen idare

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(OMBUDSMANLIK)

olarak, özel sektörde faaliyet gösteren kuruluşu denetlemek ve gözetmekle yükümlü kamu kurum ve kuruluşu dikkate alınmaktadır.

Tablo 2: Şikâyet Edilen İdare Türüne Göre Dağılım

Şikâyet Sayısı	Resmi Kurum Ve Kuruluşlar	Özel Sektör	Toplam
2013 Yılı	6695	943	7638
2014 Yılı	4198	1441	5639
2015 Yılı	5618	437	6055
2016 Yılı	4833	686	5.519
Toplam	21344	3507	24851

Soru 2: Kamu Denetçiliğine yapılan başvurulardan 2016 yılı sonu itibarı ile kaç sonuçlandırılmıştır? Bunların ne kadarı lehe, ne kadarı aleyhe sonuçlanmıştır?

Cevap 2- Kurumumuz kararları sadece başvuru aleyhine ve lehine olmak üzere bir tasnife tabi bulunmamaktadır. Kararlarımızın sınıflandırılmasında, şikâyet konusu iddianın yerinde olup olmadığı kriteri yanında başvuruda bulunması gereken zorunlu unsurlar, idari başvuru yollarının tüketilmesi, başvuru kişinin şikâyet başvurusundan vazgeçmesi, ölümü gibi hususlar da dikkate alınmaktadır.

Kurumumuz gelişen teknoloji ve vatandaş erişim kolaylığı sağlanması doğrultusunda, Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 8 inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca e-posta ve faks aracılığı ile de başvuru almaktadır. Ancak Yönetmeliğin aynı maddesinin üçüncü fıkrası gereği e-posta ve faks ile başvuranlardan on beş gün içinde dilekçe asıllarının gönderilmesi istenilmekte, gönderilmedikleri takdirde ise başvuruları geçersiz sayılmakta ve “geçersiz başvuru” kararı alınmaktadır.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(OMBUDSMANLIK)

Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 17 nci maddesinin üçüncü fıkrası ve Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 19 uncu maddesi ve 20 nci maddesinin birinci fıkrası uyarınca, Kurumumuz görev alanına girmeyen, şikâyet başvurusunda bulunması gereken kanunun öngördüğü zorunlu hususların bulunmayan, belli bir konuyu içermeyen, yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarıncı karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olan, sebepleri, konusu ve tarafları aynı olanlar ile daha önce sonuçlandırılan başvurular için **“incelenemezlik kararı”** verilmektedir.

Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 17 nci maddesinin dördüncü fıkrası ve Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 20 nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca Kurumumuza başvuruda bulunulabilmesi için, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununda öngörülen idari başvuru yolları ile özel kanunlarda yer alan zorunlu idari başvuru yollarının tüketilmesi gerekmektedir. İdari başvuru yolları tüketilmeden yapılan başvurular için **“gönderme kararı”** verilip, söz konusu başvuru ilgili idareye gönderilmektedir.

Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 34 üncü maddesi uyarınca, şikâyetçinin başvurusundan vazgeçmesi, şikâyetçi gerçek kişi ise ölümü veya tüzel kişi ise tüzel kişiliğinin sona ermesi, şikâyet konusu talebin ilgili idare tarafından yerine getirilmesi, inceleme ve araştırma devam ederken şikâyet konusu hakkında dava açılması durumlarında Kurumumuz tarafından **“karar verilmesine yer olmadığına ilişkin karar”** verilmektedir. Bunun yanında, Kurumumuzun girişimiyle idarelerle yapılan görüşmeler sonucunda inceleme ve araştırma safhasına dahi geçilmeden **uzlaştırma** yoluyla sonuçlandırılan başvuruların da bu kapsamda yer aldığı hususunu vurgulamak gerekmektedir.

Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 20 nci maddesinin üçüncü fıkrası ve Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 32 nci

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(OMBUDSMANLIK)

maddesi uyarınca inceleme ve araştırma sonucunda şikâyet konusu iddianın yerinde olduğu kanaatine varılması hâlinde Kurumumuz tarafından “**tavsiye kararı**”, şikâyet konusu iddianın yerinde olmadığı kanaatine varılması hâlinde ise aynı Yönetmeliğin 33 üncü maddesi uyarınca “**ret kararı**”, şikâyet konusu iddiaların bir kısmının yerinde bulunduğu bir kısmının ise yerinde bulunmadığı kanaatine varılması halinde ise “**kısmı tavsiye kısmi ret kararı**” verilmektedir.

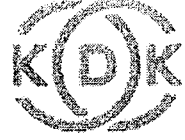
Bu kapsamda toplam 24851 adet başvurunun 23161’i sonuçlandırılmış olup, inceleme araştırmaya geçen toplam 857 başvuru için 275 tavsiye kararı, 487 başvuru için ret kararı, 95 başvuru için ise kısmı tavsiye kısmi ret kararı verilmiştir. Yıllar itibariyle verilen kararlarımıza ilişkin karar türleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Tablo 3: Yıllar İtibariyle Karar Türlerine Göre Dağılım

Karar Türleri	2013 Sayı	2014 Sayı	2015 Sayı	2016 Sayı	Genel Toplam	2016 Yüzde
Gönderme Kararı	2155	2323	2205	1976	8659	41,00
İncelenemezlik Kararı	2240	2147	1759	1723	7869	35,75
Başvurunun Geçersiz Sayılması	329	80	42	53	504	1,10
Birleştirme Kararı	522	806	1025	354	2707	7,35
Mahalli İdarelere İlişkin Başvurular*	432	80	-	-	512	-
Karar verilmesine Yer Olmadığına İlişkin Karar	307	643	675	428	2053	8,88
Tavsiye Kararı	64	93	56	62	275	1,29
Ret Kararı	37	150	109	191	487	3,96
Kısmen Tavsiye Kısmen Ret Kararı	11	26	26	32	95	0,66
Toplam	6097	6348	5897	4819	23161	100,00

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(OMBUDSMANLIK)

Soru 3: Kamu Denetçiliği Kurumunun idari tavsiye kararı aldığı kaç başvuru bulunmaktadır? Kurumun tespit ve önerileri doğrultusunda tavsiye kararı bildiriminde bulunulanlara yönelik takip ve denetim yapılmakta mıdır? 2016 yılı sonu itibariyle bu kararlara uymayanlarla ilgili ne gibi işlemler yapılmıştır?

Cevap 3- Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 20 nci maddesinin üçüncü fıkrası ve Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 32 nci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, ilgili idare, tavsiye kararında belirtilen önerilerin yerine getirildiğini veya uygulanabilir nitelikte görülmemesi halinde bunun gerekçesini otuz gün içerisinde Kuruma bildirmelidir.

Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 22 nci maddesi doğrultusunda; Kurum, her takvim yılı sonunda yürütülen faaliyetleri ve önerileri kapsayan bir rapor hazırlamakta ve bu raporu TBMM Dilekçe Komisyonu ile İnsan Hakları İnceleme Komisyonu üyelerinden oluşan Karma Komisyona sunmakta, anılan Komisyonca, bu rapor ara verme ve tatil dönemleri hariç olmak üzere iki ay içinde görüşülüp, kendi kanaat ve görüşlerini de içeren rapor özeti Genel Kurula sunulmak üzere Başkanlığa gönderilmekte ve Komisyonun bu raporu Genel Kurulda ivedilikle görüşülmektedir. Bunun yanında, Kurumun tavsiye kararına uymayan idareler, bu tavsiye kararlarına uymama gerekçelerini açıklamak üzere Komisyona davet edilmekte ve dinlenilmektedir.

Diğer taraftan, Kanunun 22 nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, Kurumun yıllık raporu Resmi Gazetede yayınlanmak üzere kamuoyuna duyurulmaktadır. İlaveten, yine söz konusu Kanun maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, açıklanmasında fayda görülen hususlar yıllık rapor beklenmeksizin her zaman kamuoyuna duyurulabilmektedir. Bu düzenlemeler ile modern demokrasilerde oldukça etkili bir denetim mekanizması olarak kabul edilen kamuoyu denetiminin gerçekleştirilmesi amaçlanmakta ve Kurumumuzca bu tür araçların daha sık aralıklarla kullanılması suretiyle kamuoyu denetiminin sağlanması planlanmaktadır.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(OMBUDSMANLIK)

Bu kapsamda; Kurumumuzca verilen tavsiye veya kısmi tavsiye kısmi ret kararlara ilişkin cevap veren idareler bazında uyum oranlarının ise;

- 2013 yılında %27,
- 2014 yılında %39,
- 2015 yılında % 38,
- 2016 yılında ise %42

şeklinde yıllara göre artan oranda seyrettiği gözlemlenmiştir.

Bununla birlikte, bu oranlara 2 nci soru kapsamında açıklamasına yer verilen şikayet başvurusunun talebinin Kurumumuzun girişimleri ile ilgili idareler ile iletişime geçilmesi sonucu uzlaşma yolu ile idarece yerine getirildiği başvurular yansıtılmamıştır. Uzlaşma yoluyla bugüne kadar (31/12/2016 tarihine kadar) toplam **548 adet** şikayet başvurusu sonuçlandırılmıştır.